

blev taget op og ført igennem. Jeg tror for øvrigt ogsaa, at de Mænd, som staaar bag ved Askov-Adressen, har haft det som Maal ved Siden af Forkyndelsesfrihed ogsaa at faa gennemført Ritualfrihed, men som jeg har udtrykt det før, mener jeg, at de er kommet meget uheldigt fra deres Forsøg paa at naa frem til saadanne Tilstande, idet de har udtrykt sig i højeste Grad uklart, og deres Standpunkt er blevet noget halvt. Det bedste Bevis for, at jeg har Ret, naar jeg siger, at Askov-Adressen er i højeste Grad uklart affattet, er den Artikel, som sidste Lørdag stod i „Berlingske Tidende“, underskrevet af Biskop Ostenfeld. Biskop Ostenfeld slutter sig her paa en Maade til Askov-Adressen, men ærede Medlemmer, som har læst Biskoppens Artikel igennem, vil have set, at der ikke efter Biskoppens Opfattelse bliver ret megen Plads for Frihed. Biskoppen vil ganske vist være med til at afskaffe Præste- og Ordinationsløftet, men saa vil Biskoppen have indført et Ordinationsritual, hvorved han sandelig lægger Lænker paa Ordinanden, saa det forslaaar noget, efter min Mening Lænker af ganske anderledes uhyggelig Karakter end de, det gamle Præsteløfte lægger paa ham, fordi det gamle Præsteløfte er en Ruin og kan ikke hævdes, men sætter man noget nyt i Stedet, selv i Form af et Ordinationsritual, bliver det af ganske anderledes bindende Karakter. Biskop Ostenfeld taler om den Ritualfrihed, der kræves i Askov-Adressen, som noget ganske utidigt. Jeg er ganske sikker paa, at i hvert Tilfælde en meget stor Del af Askov-Adressens Mænd har følt sig meget ilde berørt af Biskop Ostenfelds Artikel, af den Maade, hvorpaa han tager Askov-Adressen under Armen, og jeg venter ganske bestemt, at der fra deres Side vil fremkomme en Protest imod denne Tilslutning til Askov-Adressen fra Biskop Ostenfelds Side. Efter min Mening har Biskop Ostenfeld gennem sin Artikel kun faaet Lejlighed til at konstatere, at han ikke har ringeste Forhold til grundtvigske Frihedskrav. Det falder for øvrigt udmærket godt i Traad med, at Biskop Ostenfeld ved sin Medvirken ved Præsteindstillinger synes at gøre alt, hvad han kan, for at hindre, at grundtvigske Mænd kommer i Embeder. Jeg tror for øvrigt, at Biskop Ostenfeld noget misforstaar sin Stilling i Menighedsraadene, naar han er til Stede ved Præsteindstillinger. Det er aldeles ikke Biskoppens Opgave her at optræde som Formynder for Menighedsraadene, hvilket Biskop Ostenfeld har en udpræget Tilbøjelighed til at gøre. Biskoppen skal kun være

til Stede for at give de rent embedsmæssige Oplysninger og Svar paa de Spørgsmaal, som kommer frem fra Menighedsraadsmedlemmernes Side. Jeg vil henstille til sjællandske Menighedsraad, at de ikke foretager Indstillinger, naar Biskoppen er til Stede, men beder ham forsvinde, naar de foretager deres Indstilling; han har ikke ringeste Ret til at overvære den og ikke ringeste Ret til at øve noget Tryk paa Menighedsraadet.

Saa har jeg til Slutning kun nogle faa Bemærkninger at gøre om den saakaldte Skaarup-Sag. Jeg kan i øvrigt her ganske slutte mig til den højtærede Kultusminister. Det forekommer mig, at den Aktion, der er rejst mod denne Embedsbesættelse, er i højeste Grad usmagelig; det forekommer mig, at Højskoleforstander Bredsdorff har fuldstændig Ret i, at man her har været godt paa Vej til at mobilisere Skinhelligheden, og det er noget af det modbydeligste, synes jeg, man kan være med til. Videst ude i saa Henseende har maaske en af mine Nabo-præster været, Pastor Jess Seidelin i Voldum ved Randers. Denne Præst skriver, at Dr. Eduard Larsen hverken videnskabelig eller pædagogisk er kvalificeret til dette Embede. Den paagældende Præst kender sandsynligvis ikke det allerringeste til Dr. Eduard Larsen, og jeg har med Glæde set, at Doktor Marius Kristensen fra Askov Højskole har nedlagt en bestemt Protest mod en Udtalelse som den Pastor Seidelinske, stemplet den som ganske utilbørlig. Dr. Eduard Larsens Kvalifikationer i saa Henseende er ganske uangribelige. Den paagældende Præst sætter som Overskrift over sin Artikel „En Skandale“, og jeg maa tilstaa, at man fristes til at sige, at det er en Skandale, at en Præst omgaas saa letfærdigt med sine Ord, som den paagældende har gjort i dette Tilfælde. Jeg maa sige, at hele denne Aktion har givet mig en ganske ualmindelig uhyggelig Fornemmelse af, hvorledes Vilkaarene for aandelig Frihed vilde blive her i Danmark, hvis det saakaldte Landsforbund kom til at diktere dem. Der vilde da sikkert ikke blive godt at være i Danmark. Men det forekommer mig tillige, at denne Aktion er et bedrøveligt Vidnesbyrd om Mangel paa Tro paa, hvad Kristendommen kan virke ved sin egen iboende Kraft. Dette, at man kræver den autoriseret og privilegeret paa alle Ender og Kanter, er ikke til Gavn, og det taler ikke til Ære for de Mennesker og deres Tro paa Kristendommens Magt. Jeg mener, at den første Betingelse, man maa stille til en Mand, der skal være Ungdommens Lærer, er den, at han vil hjælpe de unge til at stræbe efter, hvad der er godt og kønt